

MAGYAR KURIR

Bétsből, Januárius' 9-dikén 1818.

Nagy Britannia.

Nem régen volt, mikor Angliáról eféle kedvetlen hírek szárnyaltak, hogy a' Nemzetnek nagyobb része kereset, és kenyér nélkül veszteglik, hogy egész faluk felkerekedtek és feltámadtak, mint-hogy élelmek keresésének módjától elesetek 's a' többi. Egészen különbözik ettől az az előadás, a' mint most a' *Courier* nevű újság ezen Országnak Finanziái állapotját lerajzolja. A' Kapitálistáknak, ezek az ő szavai, a' közönséges kasszába letett tőkepénzek, melly ezelőtt esztendővel 63 proCenton állott, most 83-on áll; következésképpen egy negyedrésszel nevedett. A' visszafizetések, és pénzváltások a' legnagyobb könnyűséggel történnek. Olly nagy bősége van a' pengő pénznek átallyában véve, hogy inkább szeretnek közönségesen papirossal, mint arannyal pénzbeli foglalatosságokat tenni. Nem tsak a' pénzre nézve illy kedvezők a' környülállások, de a' fekvőjóságoknak betsek is nevedett. Az Árendások rendesebben fizetik árendájokat, a' napszámosok és másféle munkás emberek nem olyan szerentséttlenek, az élelemre leginkább megkivántató dolgoknak árjaik lejjebb szállván. A' Gazdálkodó Bankok mindenféle rendet, és ennek a' következésében megelégedést is terjesztnek-el. Sőt azt lehet mondani, hogy ezek dugták be a' békételen lázzadásoknak forrásait is, minthogy nem engedik, hogy a' kezeik' munkájából élő emberek meglábbolhatatlan nyomoruságba sűjded-

jenek. Mind ezen kedvező környülállásokat pedig egyedül a' Regens Printz áhatatosságának lehet köszönni, a' ki azokat a' zürzavarokat, mellyeket némelly alattomos bujtogatók koholtak, jó idején elnyomta.

Az a' hír, hogy az Angliai Kormány' szék bizonyos embereket akar elküldeni az Északi Jeges-tengerre a' végett, hogy földünknek a' Polushoz közel lévő részeit és Európának, Asiának, 's Amerikának északra legmesszebb nyúló tsúttsait vizsgálják-meg, mind inkább inkább kezd megvalóságosúlni. A' mint most újra szárnyallnak a' hírek ugyan azon tárgy felett, nagyok a' reátett készületek. Négy ollyan nagyságú hajóknak építéséről beszélnek, mellyek közül egyikegyik 300 tonnát bír-meg. Ezeket a' hajókat *Deptfordban* készítik, és kettős falaik lesznek, hogy az úszkáló jégdaraboknak elmentállhassanak. A' Britanniai tengeri katonaságnál lévő legbátrabb és legnagyobb tapasztalású Tisztek már seregenként ajánlják magokat az ezen próbatételben való részvételre és szolgálatra. Ha el sülne ez a' még tsak hírben lévő szándék, földünk' északi tájékainak felfedezésére nézve minden bizonyal hasznos következéseket vonna maga után. Hogy pedig el fog sűlni, azon fundamentumon reménylik; mivel az a' kedvező lágy idő, melly a' múltt esztendőben azt a' ritka természeti jelenést okozta, hogy a' nyugoti tengeren a' jeges tengerből elszakadott hegyforma magosságú jégdarabokat láttak a' hajósok ide 's tova hempelyegni.

(mint ezt már a' minap említettük) hihe-
tőképpen még most is tart; mivel igen
sok észak felé fekvő országokban sem olly
kemény a' tél az idén mint rendszeren szo-
kott lenni; Angliában pedig különösen
gyenge, úgy hogy még a' Kakuk is el-
kezdett már ugyan azonosztendőben má-
sodszor szóllani. Legigazabb oka pedig
ezen mozgásnak az, hogy ama hírében
esmeretes Orosz tengeriutazó Kotzebue
és több Britanniai hajókázók, kik a' Grön-
landiai tengeren jártak, az Admiralsi Hi-
vatalt ollyan dolgokrol tudósították, mel-
lyek eléggé fontosoknak itéltettek arra,
hogy ezen nevezetes tengeriúthoz való
készületre rendelés tétetessen.

* * *

Azon politikai Katekhizmus'irójának,
mellyrő' legközelebbi darabunkban em-
lítést tettünk, *Hone* a' neve. Munkájá-
nak tzimje ez: *The late John Wilkes's
Catechism of a Ministerial Member.
Taken From an original Manuscript
in Mr. Wilkes's Handwrling, never
before printed, and adapted tho te
present occasion — with permission
London: Printed for one of the Can-
didates for the office of Printer to
the King's Most excellent Majesty;
and sold by Mr Hone 55 Fleet — stre-
et and 67 Old Bailey three doors from
Landgate — Hill 1817 Price two Pen-
ce.* Ebben a' kis könyvben a' Miatyánk,
— a' Hiszek egy Isten, — és a' Tíz Parancs-
solat a' Ministerekre volt által forgatva
tsúfos értelemben, melly annál rosszabb
volt, mivel a' könyvnek tsak 2 pence
volt az árja. A' mint a' minapi tudósi-
tásból tudjuk, *Hone* urat ezért bevádol-
ták, kit már most az Anglus újságírók
büntettetnek, vagy felszabadítanak újság-
darabjaikban. *Hone* úr maga így menti
magát, hogy ő azt éppen nem istenká-
romlási vagy tsufolódó tzelből tselekedte,
hanem tsak a' Ministereknek magoknak
követéséből, kik a' szent dolgokat hason-

ló módon által forgatták igen sokszor
nyomtatott irásokban, furtsa képzeletek-
nek előadásiban, és énekekben, mellye-
ket ő oszlán ellenségeik ellen használtak,
mellyre ő igen sok példákat hoz fel.

Frantzia Ország.

Mikor az újságok' nyomtatásbéli sza-
badságát tárgyazó törvényjóvállás, a' Biz-
tosok' kamarájába már az előtt megállit-
tatván, a' Pairek Kamarájába által adatta-
tott, az Igasság kiszolgáltatására ügyelő
Minister Bátor *Pasquier* e' következő
beszédet tartotta: „Uraim! Ez a' tör-
vényjóvállás, mellyet szerentsénk van az
uraknak benyujtani, egy szélesebb kiter-
jedésü projektumnak a' részét tette, t. i.
annak melly a' könyvnyomtatásba betsu-
szott visszaélések meggátoltatását tár-
gyazta. A' Biztosok kamarájának ezen
dologfelett való tanátskozásainak igen sok
idővesztésbe való kerülése arra indította
a' Királyt, hogy az újságokat illető ren-
delés amattól választódjon külön, és eb-
ből magából egy különös törvényjóvállás
formáltassék. Tsak egy kifogás és ellen-
vetés is megfontolatlan nem maradt, mi-
kor ennek a' jóvállásnak elfogadása forgott
szóban, és még is mindenek elevenen
éreztek, hogy elmúlhatatlanul szükséges
azt bevenni. A' dolognak fundamentuma
ebből állott, ha vallyon meg álljon-é to-
vább is az a' törvény, melly szerént
semmiféle újság, vagy ollyan időről idő-
re kijövő Irás, melly politikai tárgyakrol
való értekezéseket foglal magában, a' Ki-
rállynak meghatalmazása nélkül világot
nem láthat. Ennek a' törvénynek az ere-
je, az 1818-dik esztendeji Januariusnak
első napján már megszűnik; szükség te-
hát hogy minél hamarabb intézeteket te-
gyünk azoknak a' károknek eltávoztatásá-
ra nézve, mellyek a' mondott irásoknak
nyomtatásbéli tellyes szabadságokból kö-
vetkezhetnek. Az erre való okokat liki
magától általláthatja; szükségtelen lenne
azokra ezen Gyülésnek Tagjait emlékez-

tetni. Tudják az urak, hogy mitsoda környülállások között élünk, érzik azoknak fontos voltokat, elannyira, hogy tellyességgel nem kell attól tartanunk, hogy ezen Gyűlés azokat a' tanátskozásokat eltalálná mellőzni, mellyeket az okos előre látás szükségesekké tesz. Senki sem kételkedik affelől, hogy az újságoknak közönségessé való tevése a' Statusra nézve sokkal veszedelmesebb vissza éléseket szülhet, mint a' könyveknek szabad kinyomtatása. Még nints itt az ideje, hogy a' Statusegyességét Frantzia országban ennek megpróbálásával kotzkáztassuk. Ha mindjárt nem olyan állandók is azok a' benyomások, mellyeket az újságoknak olvasása tesz az emberbe, mint mikor más munkát olvas az ember; de más oldalról annál elevenebben érdeklik azok akkor hevenyében az indulatokat, és ha szinte igaz volna is, hogy kevesebb erejek van a' gondolatoknak erre vagy amarra való tsavarására, de tsak ugyan szinte olyan igaz az is, hogy a' tselekedetekre annál egyenesebb lefolyások van azoknak. A' Nemzetnek éppen olly mértékben szüksége van a' tsendességre, mint a' szabadságra. Az az ő változhatatlan akarátja, hogy azok a' rendelések, mellyeket reá nézve az ő Királya tett, állandóan maradjanak meg. Hogy örökre szabadságban élhessen, jussainak egy részét ide jég óráig önként feláldozza, Még azt is megemlíthetnénk, hogy az újságoknak materiája különös, és szoroson megfontolt törvénytelt kívánna, és már tsak maga az, hogy az azoknak tellyes szabadságából folyó visszaéléseket melly nehéz meggátolni, azt bizonyítja, hogy igen nagy vigyázással kell az ezen tárgyban hozandó törvényt kigondolni, és fel tenni. Hanem tsak mondjuk ki magyarán, hogy a' legjobb törvény sem lenne elégséges, tsak feltartóztathatja az azokat a' visszaéléseket, de elejeket nem veheti; a' veszedelem megeshetne, és ezt a' veszedelmet fel

nem lehet számlálni. Észre fogják az Urak kétségkívül venni, hogy ennek a' törvénynek, melly most tétetik fel jóvalásképpen az Uraknak eleibe, 1811-dik esztendeig kellene igasság szerént az újságok mostani állapotját meghosszabbítani. De a' Király arra voksolt, hogy tsak a' jövő ülésnek végéig tartson az. Az urak ezen változtatásban ismét egy új tanubizonyságát fogják annak a' kimeríthetetlen jóságnak találni, melly minden szabadságokat védelmez, és tsak a' káros szabadságot akarja határok közé szorítani; melly minekutánna a' jövendő időre nézve magát szabadon kinyilatkoztatta, valahányszor szükségesnek itéli, mindannyiszor serkenti az Urakat annak a' hatalomnak megújítására, a' mellyel a' Kormány minden időben tsak a' közjó kedvéért élt. Az Urak a' bizodalmat bizodalommal fogják visszonozni, ha az elejbe tettétett törvényjóvállást el fogják fogadni.

Orosz Birodalom.

Az Orosz Császár ő Felsége, a' mint tudjuk, Birodalmának sok tartományait nem régiben beutazta. Ezen alkalmatossággal sok helyeken a' Papok közzül némellyek, fogadási, vagy tisztelettévő beszédjeikben ő Felségét mint Europa megszabadítóját, és azon történeteknek, mellyek a' közelebb multt esztendőknben megestek, hatalmas eszközlőjét az éjig magasztalták. Melly ditséret ő Felségének tellyességgel nem volt kedves, sőt következő megjegyzést érdemlő Rendelést botsatott arra nézve a' Birodalmában lévő Fő Zsinathoz: „Tartományaimban tett legutolsó utozásomnak alkalmatosságával a' Papság külömbkülömb Tagjainak előtem tartott beszédjeikben ollyan ditséreteket kellett nagy sajnálkozásomra hallanom, mellyek én reám kevésbé illenek, hanem tsupán tsak az Istent illetik. Én szívemnek tellyességéből meg vagyok a' Keresztyén Hitnek azon igasságáról győztetve, hogy reánk minden áldások a'

mi Urunktól és Megváltónktól a' Jesus Krisztustól jönnek, és hogy a' Jesus Krisztus nélkül minden ember, akár ki legyen az, tele van vétkekkel. E' szerént, annyi, mint emberre ruházni azt a' ditsőséget, melly egyedül a' Mindenható Istent illeti, mikor azoknak a' történeteknek fényét nekem akarják tulajdonítani, mellyekben az Istennek hatalmas karja magát láthatóképpen kimutatta. Kötelesnek érzem magamat arra, hogy illy illetlen magasztalást megtiltsak, és a' Szent Zsinatnak azt parantsolom, hogy a' Püspököknek adja tudtokra, hogy öök, és a' Papságnak minden Tagjai, hasonló alkalmatosságokban az illyen magasztalásoktól magokat tartóztassák-meg, mellyek az én fülemet megbántják. Tsak a' Seregek Urának adjanak folyvást hálát, azon áldásokért, mellyeket reánk kiárosztott, és esedezzenek előtte, hogy továbbra is adja minékünk kegyelmeit, hogy így a' Szent Irásnak szavai szerént tselekedjenek, melly azt parantsolja, hogy egyedül az örökké való Királynak, a' halhatatlan, láthatatlan, és egyedül bölts Istennek adjuk a' tiszteletet."

Sándor.

* * *

Az Orosz Birodalomnak Statistikai esméretére szolgál az a' rövid rajzolat, mellyet az Austriai *Beobachter* egy Orosz Udvari Almanach után ad elő. Ehez képest az Orosz Birodalom, Tartományainak egyesüése ezelőtt 333 esztendőkkel történt, melly időtől fogva az Orosz Birodalomnak historiája tsak egyetlen egy példát sem említt arra, hogy tsak legkisebb Tartomány is elesett volna a' Birodalomtól, sőt időről időre ennek mind inkább inkább való szélesedését adja elő. A' Birodalomnak ezen nevedése illyen rendel esett: 1573-ban Siberia, — 1644 Kis Russia, — 1710 Liflandia és Estlandia, — 1772 Fehér Russia, — 1783 Krím, — 1793 Lithvania, — 1793 Kur-

landia, — 1795 Lengyelországnak Darabja, — 1801 Georgia, — 1807 Bialystok, — 1809 Finnlandia, — és 1815 Warschau kaptoltattak ahoz. A' mostani Status Tanátsot ezek teszik:

- 1) Elölülő Herczeg *Lapuchin*.
- 2) Annak négy Szakasza, u. m.
 - a) A' törvénytévő osztály, melly 1 Elölülőből, és 4 titkos Tanátsosokból áll.
 - b) A' hadi osztály, mellynek 1 Elölülője, és 3 Tanátsosi vannak.
 - c) polgári és egyházi dolgok' osztálya; van reá 1 Elölülő és 4 Tanátsos.
 - d) Finantzia, — mellynek 1 Elölülője és 6 Tanátsosi vannak.
- 3) Kilentz titkos Tanátsosok kik semmí különös Osztályhoz nintsenek osztva.
- 4) A' tengeri erőre, Igasság kiszolgáltatására, Finantziára, háborura, Politziára, belső dolgokra, a' Görög Valláson kívül minden más Vallásbeli Felekezeteknek egyházi dolgaikra, a' közönséges tanításra, és a' közönséges számadás' megvizsgálására ügyelő Ministerek, kik mint az elébbi szám alatt lévők hasonlóképpen 9-en vannak.
- 5) A' két Ministeri Biztosságok, t. i.
 - a) a' törvénytétel részéről Herczeg *Lapuchin* 3 Status Tanátsosokkal.
 - b) az esedező irások részéről Herczeg *Labanow-Kostowski* 2 Status Tanátsosokkal.
- 6) A' Status Kantzelláriája, mellynek most tsak két Titoknokjai vagynak.

A' Császár mellett 56 Kamarás urak, és 93 Kamarás nemes ifjak vagynak, kik többnyire egvszersmind valami Status hivatalban szolgálának. — *Konstantin* Nagy Herczegnek az Udvara 4 személyekből áll. A' Vitézi Rendek illyen rendel következnek egy más után:

 - 1) A' Sz. András Rendje, mellynek 42 Herczegi, és 72 más tagjai vagynak.

- 2) A' Szent Katalin Asszonyokot illető Rendje, áll nagy és kis Keresztes Asszonyokból.
- 3) A' Sz. András Newszky Rendje, vannak 296 Vitézei.
- 4) A' Sz. György Katonai Rendje, mellynek 1-ső klasszisában tsak 6 Vitézek, Európának legelső Herossai, — a' 2-dikban 40-en, — a' 3-dikban 216-an, — és a' 4-dikben mintegy 1500 Vitézek vannak.
- 5) A' Sz. Wladimir Rendje 4 osztályokban. Az elsőben 62, a' másodikban mintegy 300, — a' 3-dikban körülbelől 660, — a' 4-dikben 9,000 Vitézek vannak.
- 6.) A' Szent Anna Rendje, mellynek 1-ső Klasszisa 1,020, — a' 2-dik mintegy 5,400, — a' 3-dik 31, — a' 4-dik körülbelől 10,200 Vitézeket foglal magában.

Mintegy 6000 olyan Katona Tisztek vannak, a' kik vitézségek által magoknak arany kardot érdemlettek, mellynek ez a' tizimje: a' Vitézségért.

Pápa Birtoka.

Ugy van a' híre, hogy a' multt Decembernek az elején igen sokakat elfogdostak, és Romában tömlöztre hánytak abbol az istentelen haramja bandából, melly ezen vidékeken magát mind inkább inkább meg akarta fészkelni, és a' Statusnak felforgatására törekedett. Némelleyek közülök az Angyalvárban ülnek, mások pedig közönséges tömlöztökben várják sorsoknak kimenetelét. Borzad a' természet tőle, ha meggondolja az ember mi volt ezeknek a' gonosztévőknek a' tzeljok? Az tudniillik, hogy gyujtogassanak, gyilkoljanak, és minden fertelmes erköltstelen tselekedetek által magokat tsupa testi függetlenségbe helyheztessek. Némelleyeknél közülök külömbkülömb fegyverekre, és új gyilkos törökre akadtak. So-

kan felsőbb rangbol való személyek, de a' kiknek házi és más környülállásaik azt mutatják, hogy ők nem valami artatlanul is megeshető tévedésből, hanem erköltsi megromlásbol adták magokat ezen otsmány tselekedetre. Legfőbb rugója az egész gonoszságnak úgy látszik, hogy a' pénzhez minden munka nélkül való jutás volt; mert többnyire az egész banda minden tagjainak pénzbeli állapotjuk, akkor mikor erre a' gonoszságra vete-medtek, gyenge lábon állott. Már a' multt nyáron forraltak ilyen forma gonosz szándékot némelley gazemberek, kik Junius 4-dikén *Macerata* városát éjtzakának idején meglepni, a' harangokat félre verni, a' várost felgyújtani, és kijeleltt ellenségeiket lemészárolni akarták. De ezen dolog jó idején kitudódván, az öszvegyülekezett gonosztévők közzül egy-néhány százat széllyel kergettek, mint egy 40-et vagy 50-et megtsiptek a' kirendeltt katonák. A' gonoszságnak két fejei *Livornóba* szaladtak, hol hajóra ülven Amerikába utaztak. A' most felfedezett öszveesküvést úgy lehet nézni, mint ezen régibbeknek a' szüleményét, mellynek eredetét sokan a' Carbonari nevü tilkos társaságban keresik. Ez a' társaság Nápoly vidékiről szivárgott a' szomszéd Pápa birtokiba által, és itt sok pártfogókra 's követőkre talált. — Fresinone mellett szerentsésen tsatáztak a' haramják ellen ugyan tsak mostanában, több fejeik azoknak, és azok között ama híres *Calebresotto* is megölettek, és ez utolsónak a' feje közönséges látásra kitétetett.

Svézia és Norvégia.

Ebben az Országban egy Hirdetés jött-ki nyomtatásban a' Királynak és Udvari Cancellarius Báró *Wetterstedrnek* neve alatt, mellyben az van előadva, hogy az utolsó Országgyűlésétől fogva mi

adta magát elő az Országnek kormányzásában? Rövideden ezek a' pontok teszik annak foglalátját: 1) a' Vám, mind a' mellett is, hogy az országon keresztül való kereskedés, a' békességnek helyre állásától fogva más irányzatot vett magának, sokkal többet hozott be, mint a' mennyit a' Rendek kivetettek. 2) Északi Amerikával olyan kereskedési egyességre lépett a' Kormány, mellynél fogva mindeniknek egyforma jussai vagynak egymásra nézve. Azért nem lehetett pedig ezen egyességet mind eddig közönségesé tenni, minthogy még némelly nem annyira fontos meghatározások felett folyik az alkudozás. 3) A' Svétzia és Finnlandia között való kereskedési közösülésre nézve, az Orosz Birodalommal, egy olyan alkú tétetett, mellynek mind két részről való megerősítéséről legközelebb ki fognak tseréltetni az irások. 4) *Pomerániának* és *Rügennek* Prussia részére való engedésének következésében ez történt, hogy a' melly summán ezen Herczégsegeket meg kellett váltani, már abból a' nevezett Hatalmasság több ízben fizetett, — a' mi még hátra van, az a' Pomerániának lakosival való számvetésekbe tudódik, melly számvetések, és az azokból folyó lehuzások ö Felségének szinté olyan váratlanok, mint a' millyen mód nélkül valóknak látszottak azok lenni. 5) Az Országnek külföldön lévő adóságai közzül azok, mellyek *Hamburgban*, *Hollandiában*, *Genuaban*, és *Antwerpiában* voltak, már le vagynak fizetve, azon sinormérték szerint, a' mint az Ország Rendjei meghatározták, — tsak a' Lipsziai költsönözés az egyedül, melly még nintsen tisztába hozva.

Északi Amerika.

Philadelphiában egynéhány Anglus Tiszteket, kik a' Déli Amerikai Insurgensekhez készültek, itt való mulatások-

nak alkalmatosságával a' Spanyol Consulnak jelentésére megfogatott a' Kormány-szék. Ugy bántak velek mint valóságos bünösökkel, és tsak bizonyos kezességi summának letétele mellett kínálták meg őket a' fogságból való elbocsátással. Mindjárt azután, minekutánna ez így történt, a' *National-Intelligencerben* egy illyen titulusú értekezés jött - ki a *Columbian*. Ebben, ezen tselekedet nagyon meg van hányva vetve, és nyilván kimondódik, hogy nem illett az említett idegenekkel úgy bánni: „Mi, így vannak azon Irásnak szavai, olyan embereket vetettünk tömlötzbe, kiket ugyan azon szándékért Angliában be nem fogtak volna, és több kezességi pénzt vettünk rajtok, mint más közönséges vétkekrenézve megtörténni szokott. Vallyon nem igen messze mentünk é abban a' kívánságban, hogy a' barátságos szövetségeket meg ne sértsük és midőn egyik Nemzetnek igasságot akarunk tenni, ugyan akkor nem bánunk é tulajdon nemzetünkkel igasságtalanúl? Ha 1000 vagy 10,000 ember most innen *Déli Amérikába* akarna menni, és a' Spanyol Követ ezen ellenséges lépésről tudósitaná a' Kormányozó Széket, mitsoda feleletet lehetne ettől okosan várni? kétségkívül azt, hogy nem a' Kormányozó Széknek tudtával esik a' segítség. Ha pedig a' Spanyol Követ továbbá azt akarna megmutatni, hogy a' polgároknak nem szabad úgy elhagyni hazájokat, hogy szándékjokat ki ne jelentsék, azt mondhatnánk reá, hogy mi mikor függetlenekké lettünk, nem akartuk az emberiségből folyó jussokat körül nyírni; mert jussainknak egy részét elveszteni azért, hogy osztán szabadok lehessünk, annyi, mint a' szabadságot nevetségessé tenni.“ Ezen zugolódó értekezésnek irójával tellyességgel nintsen a' *National Intelligencer* maga egy értelemben. Ugyan is egy másik darabjában azt derekasan megrostálja. Megmu-

tatja először is, hogy az Egyesült Statu-
soknak neutralitássárol nintsen helyes
megfogása, nem tudván, vagy nem akar-
ván tudni, hogy a' mostani környülállá-
sok és a' politika Északi Amerikától azt
kivánnák, hogy az Insurgensek dolgába
ne avatkozzon. A' mi pedig az Anglusok-
nak elfogattatását illeti, azokat sajnállani
lehet, de ez azok közé az esetek közé
tartozik, mellyekben a' törvénynek a'
maga útján kell menni. A' Biráknak
mély belátások és megfontolások kezes
ezen tselekedetnek helyes volta mel-
lett.

H e l v é t z i a.

Helvetziának több különös havasai
között egy a' *Szent Bernáth* hegye is.
A' természet olly ritka plánum szerént
rendelte-el ennek köszikladarabjait, hogy
azoknak tekintete az újságkivánást annyira
felébreszti, hogy a' kinek a' különös-
höz vonszodása van, kéntelen magát el-
szánni mindenre, tsak hogy közelről lát-
hassa azokat. A' hegynek oldalán egy
Klastrom van. A' multt esztendőben Sept.
28 dikán estvéli 5 óratájban ezen Klas-
tromba a' hegyfelől valami hang halla-
tott. Minden megrémült hallására, és
szemeikkel keresték a' hegy oldalán, te-
tején, hogy honnan jöhet az a' hang?
Későtske valami fejer pontot pillantnak
meg a' hegyen, melly úgy látszott mint-
ha valami kösziklának a' tetején mozgott
volna. Egyszeribe elindul siettséggel egy
Barát, és egész a' tetejére felmászott a'
Klastromtól észak felé eső hegynek. Hát
mit lát itt? Egy Anglust, a' ki addig bá-
mészkodott a' hegynek köszikláira, hogy
egyszer elandalodván olyan helyre talált
két kösziklák közé menni, a' honnan sem
előre sem hátra távozni nem tudott. Ma-
ga a' szerzetes rajtanem segithetvén több
társait segítségül hívta, kik késő lévén az

idő, lámpással, és kötelekkel felkészülve
seregestől kimentek, és éjtzakának idején
a' szegény Anglust a' veszedelemtől meg-
mentették. Mire a' Klastromba vissza-
tértek, akkorra nagy idő lett. 8 nap
mulva azután az Anglus Gentleman Ge-
nevába menvén háládatos érzések közt
beszélte maga el különös történetét.

B é t s.

Ma (Jan. 9-dikén) ilyen Felséges
Pátens jöve-ki a' Bétsi Udvari újság-
ban: —“

„Mi Ferentz, etc. etc. A' mi 1816-
ban Mártzius 7-dikén kiadott Pátens-
ünk által, a' Német-Rend' Nagymeste-
rét Antal Fő Herczeget a' mi Lombar-
dus-Velentzei Királyságunknak Vice-Kirá-
lyává neveztük vala: hanem minthogy
azután előfordult tekintetek által nevezett
Ötsénknek ezen hivataltol való feloldozá-
sára indittattunk, tehát Lombardus-Ve-
lentzei Királyságunknak Vice-Királyává
a' mi igen kedves Ötsénket Renát Fő Her-
czeget neveztük és nevezzük ezennel ki—“
— Költ a' mi fő és lakó városunkban
Bétsben, Jan. 3-dikán az 1818-dik Or-
száglásunknak 26-dik esztendejében. —“

„F e r e n t z.

Ö Cs. K. F.ge méltóztatott a' maga
Cseh Gallitziai Udv. Cancellariusát La-
santzky Grófot a' Leopold Austriai Cs.
Rendje Cancellariusává kinevezni 's ezen
Rendnek nagy keresztjével megajándé-
kozni.

Az Illiriai eddig volt Kormányo-
zót Strasoldó Julius Grófot a' Majlándi
Kormányozószerék Flölülőjévé 's a' Renát
ő Fő Hertzegsége Fő Udvarimesterét Tit-
kos Tanátsos Inzachi Károly Grófot,
emennek helyébe Illiriai Kormányo-
zóvá nevezni méltóztatott Császár és Ki-
rály ő F.ge.

S z á z forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Januárius 7-dikén 300 $\frac{1}{2}$ — 8-dikán 301 — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Az Austriai Monarchiában lévő Misericordianus Barátok Szerzetének Provincialisa Főtisztelendő *Fiala Paschalis Ferentz*, egy közre botsátott számadó hirdetésében elő adja, hogy az 1816-dik esztendőben esett Nov. 1-ső napjától fogva az 1817-diki October hónapnak utolsó napjáig, hány betegek vétettek be az egész Monarchiában lévő minden klastromokba, azok közül hányan gyógyultak és haltak meg. E' szerint az előterjesztés szerint azon 25 klastromokba, mellyek az egész Császárságban találhatók, a' kitett idő alatt, mind öszve 12,162 betegek gyámolítottak, kik között 1,149-en nem-katholikusok, 21-en pedig Zsidók voltak. Az egész summából 10,943-an tartottak meg életben, és 1,219-en haltak meg, de a' kik jobbára vagy félig meddig, vagy pedig már egészen meghalva hozattak a' klastromba. Ezen klastromoknak fele, vagy is 12, Magyar országnak kebelében lévén helyheztetve, hogy mennyi volt az ezekben lévő betegeknek száma, az is különösen elő van azon rajzolatban adva. A' Nem-Catholicusoknak száma mindenütt meglévén neveztetve, azt mi is a' felvétetteknek öszveséges summája mellé kiteszszük, mindazonáltal szó-kéméllés okáért csak két lineák közzé való zárással jelentvén azt. Annakokáért

	felvétettek	meggyógyultak	meghaltak
1) Pósonban	920 (119)	841	79
2) Egerben	370 (31)	335	15
3) SzepesVárallyán	218 (—)	198	20
4) Temesváron	211 (23)	189	22
5) Pápán	421 (45)	391	30

felvétettek meggyógyultak meghaltak

6) Kismartonban	250 (28)	227	23
7) Nagy-Váradon	302 (73)	289	13
8) Vátzon	110 (14)	102	8
9) Pétsett	298 (26)	280	18
10) Szakoltzán	117 (12)	107	10
11) Agramban	499 (10)	454	45
12) Budán	644 (52)	410	66

Ezen klastromok közt legifjabb a' Budai, melly csak egynéhány esztendőkel ezelőtt kezdett itt felállani, és még is már 74 betegágyok vannak benne. Mind Budának lakosai kegyes alamisnákodásaikkal, mind magának ezen Szerzetnek Tagjai rendszeretetekkel vetélkednek, hogy ezen Jóltévő Intézetet minél jobban virágoztathassák.

H i r d e t é s.

A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara parantsolatjából ezennel hírül adatik, hogy Szerem Vármegyében fekvő Rumai Uradalomnak gabona- és bor dézmabéli jövedelme, ezen folyó 1818-dik esztendőben Aprilisnek 1-ső napján tartandó közönséges kótyavetyénél fogva, három egész esztendőkre, úgymint 1818-dik esztendőnek Május hónapja' 1-ső napjától fogva az 1821-dik esztendeji Aprilis' utolsó napjáig, a' többet ígérőnek árendába el fog adaitatni. A' kiknek hozzá kedvek volna, a' fent nevezett napon az oda való Kamara' épületében megjelenhetnek, a' hol egyzersmind az árendának feltételeit megtudhatják, és a' kikiáltás árrának 10-ed részét tevő Bánatpénzt is letehetik.

Hölt Budán Dec. 20dikán 18177.